

ZESZYTY NAUKOWE

Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu

Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie

Nr 5 rok 2004

Wydawnictwo
Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu

Recenzja wydawnicza

dr hab. Zygmunt Przybycin, prof. WSB

Projekt okładki

Jan Ślusarski

Rada redakcyjna

*dr hab. Halina Buk, prof. WSB; prof. zw. dr hab. Lucyna Frąckiewicz;
prof. dr hab. Danuta Kempny, prof. WSB; prof. zw. dr hab. Władysław Kulpa;
prof. zw. dr hab. Józef Lipiec; dr hab. Alfreda Zachorowska, prof. WSB;
prof. dr hab. Ewa Żarnecka-Biały*

Redaktor naukowy

dr hab. inż. Jolanta Stacharska-Targosz, prof. WSB

Sekretarz redakcji

mgr Maria Świerczewska-Pysz, doc. WSB

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu 2004

ISSN 1642-9605

WYDAWNICTWO
WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ

Adres Wydawnictwa:

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań
tel. (0-61) 655 33 99, fax (0-61) 655 33 97
e-mail: wydawwsb@wsb.poznan.pl, dzialhandlowy@wsb.poznan.pl
<http://www.wydawnictwowsb.poznan.pl>

Druk i oprawa: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy M-Druk
Wągrowiec, tel. (0-67) 262 02 38

Spis treści

Od Redakcji	5
Marcin Jałowiecki Główne zagadnienia prawne związane z przygotowaniem emisji euroobligacji.....	7
Leszek Korzeniowski Obiektywne i subiektywne kategorie ryzyka i bezpieczeństwa gospodarczego.....	13
Josef Medveď Marketing w procesie zarządzania strategicznego (w odniesieniu do instytucji finansowych)	31
Radosław Miler Sytuacja polityczna w Czeczeńskiej Republice Iczkeria i jej wpływ na relacje Federacja Rosyjska – Unia Europejska.....	49
Andrzej Młynarczyk Badanie oszustw i błędów w sprawozdaniach finansowych	71
Krzysztof Prymon Konsekwencje niektórych zmian w polskim prawie bilansowym	81
Marek Prymon Problemy wyboru strategii marketingu międzynarodowego	89
Zygmunt Przybycin Nieklasyczne metody kalkulacji Value at Risk	105
Adam Samborski Wybrane aspekty kształtowania struktury kapitału w spółkach akcyjnych	113
Anna Skórska Wpływ funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych na polski rynek pracy	131
Bogdan Targosz Wybrane elementy zarządzania odpadami z tworzyw sztucznych	139
Radosław Targosz Organizacja ruchu olimpijskiego w Polsce – wybrane zagadnienia	151
Tatiana Varcholová, Lenka Dubovická Value-at-risk models and their application in banks' business	163

Sylwester Wróbel	
Polski samorząd lokalny na tle rozwiązań europejskich. Wybrane problemy.....	171
Sylwia W. Żechowska, Jan Rogut	
The Role of Poland and Other Central European Countries in Transforming the Fossil Fuel Energy Sector into European Hydrogen Economy	183
Streszczenia	189
Abstracts	195
Noty o Autorach	200

Streszczenia

Marcin Jałowiecki

Główne zagadnienia prawne związane z przygotowaniem emisji euroobligacji

Niniejsza publikacja została poświęcona dokumentom prawnym, jakie wymagane są przy procesie emisji euroobligacji. Uwagę poświęcono w głównej mierze rodzajom dokumentów oraz temu, w jakiej kolejności powinny być one składane, a także temu, jaką rolę pełnią doradcy przy transakcji sprzedaży obligacji.

Leszek Korzeniowski

Obiektywne i subiektywne kategorie ryzyka i bezpieczeństwa gospodarczego

Przedmiotem opracowania są obiektywne i subiektywne kategorie ryzyka gospodarczego.

Termin „ryzyko” powinien być konsekwentnie stosowany, gdy:

- rezultat możliwy do osiągnięcia w przyszłości jest przewidywalny,
- prawdopodobieństwo wystąpienia określonego wyniku jest znane lub możliwe do oszacowania.

Przedsiębiorca dysponujący odpowiednimi zasobami informacyjnymi a zwłaszcza posiadający przewagę informacyjną, ma większe szanse podjęcia lepszej, korzystniejszej dla siebie decyzji. Specyfiką działalności gospodarczej jest oczekiwanie przez przedsiębiorcę sukcesu o charakterze zarobkowym. Ryzyko gospodarcze oznacza swobodę podejmowania decyzji w profesjonalnej działalności gospodarczej, w granicach uwzględniających zasady zarządzania, specyfikę dziedziny i przepisy prawa, prawdopodobieństwo wystąpienia przewidywanego rezultatu większego niż 0 i mniejszego niż 1, przy spełnieniu warunków przewidywalności możliwego rezultatu.

Niezależnie od tego, ile wynosi prawdopodobieństwo, podstawowe pytanie brzmi: na czym opiera się ocena prawdopodobieństwa? Mogą istnieć obiektywne podstawy takiej oceny, którymi np. będzie częstość wystąpienia danego zdarzenia w długim okresie, lub ocena może być subiektywna, wynikająca z przekonania osoby podejmującej decyzję o szansie wystąpienia zdarzenia.

Jozef Medved

Marketing w procesie zarządzania strategicznego (w odniesieniu do instytucji finansowych)

W procesie zarządzania strategicznego można wyróżnić kilka zasadniczych etapów. Pierwszym jest pozyskiwanie informacji o wewnętrznym i zewnętrznym otoczeniu organizacji. Poznawszy zarówno własne możliwości, jak i swoje otoczenie, organizacja wytycza cele swojego działania na

rynku, zaczynając od celu głównego, a kończąc na celach indywidualnych i częściowych. Tak określone cele osiągane są przy użyciu pewnej strategii, na której podstawie organizacja tworzy swój plan strategiczny. Strategia ta jest następnie realizowana w praktyce za pomocą instrumentów polityki handlowej.

Autor dość szeroko omawia w swym referacie poszczególne etapy procesu zarządzania strategicznego na przykładzie instytucji finansowych, szczególnie nacisk kładąc na marketingowe aspekty i elementy tego procesu.

Radosław Miler

Sytuacja polityczna w Czecheńskiej Republice Iczkeria i jej wpływ na relacje Federacja Rosyjska–Unia Europejska

Niniejszy artykuł jest próbą nakreślenia genezy konfliktu rosyjsko-czecheńskiego oraz jego wpływu na relacje Federacja Rosyjska–Unia Europejska. Autor przedstawia specyfikę tej kaukaskiej republiki oraz wpływ tej specyfiki na szczególne miejsce, jakie zajmuje ona w stosunkach FR–UE. Rysuje także uwarunkowania historyczne, będące podłożem konfliktu. Krótka charakterystyka działań wojennych oraz przedstawienie kalendarium zamachów terrorystycznych ma nakreślić obraz sytuacji w Czechenii. Dzięki prześledzeniu zapisów w oficjalnych dokumentach, będących owocem szczytów Rosja-Unia Europejska oraz wypowiedzi liderów obu podmiotów stosunków międzynarodowych, ukazany zostaje wpływ wydarzeń kaukaskich na kształtowanie polityki międzynarodowej. W podsumowaniu autor podkreśla fakt instrumentalnego traktowania Czechenii przez obie strony stosunków bilateralnych oraz zwraca uwagę na fakt występowania wielu trudności w przewidzeniu dalszego rozwoju wypadków w Czecheńskiej Republice Iczkeria, ze względu na złożoność konfliktu.

Andrzej Młynarczyk

Badanie oszustw i błędów w sprawozdaniach finansowych

We wstępie artykułu wykazano, że oszustwa w sposób nierozłączny towarzyszą rozwojowi gospodarstwu, a straty nimi spowodowane trudno byłoby ocenić jako mało znaczące.

Opracowanie zawiera omówienie problematyki badania oszustw i błędów, zwracając uwagę, że obecnie stosowane rozwiązania należy uznać za daleko niewystarczające.

Proponowana modyfikacja podejścia do badania tych zagadnień, oparta na rozwiązaniach amerykańskich, w konsekwencji przyniesie zwiększenie pracochłonności badania, ale również może przyczynić się do zwiększenia skuteczności wykrywalności oszustw.

Krzysztof Prymon

Konsekwencje niektórych zmian w polskim prawie bilansowym

Wynik finansowy jest głównym miernikiem oceny efektywności przedsiębiorstwa. Jego wielkość zależy nie tylko od funkcjonowania firmy, lecz także od obowiązujących zasad rachunkowości. Celem artykułu jest ukazanie tych zmian w polskim prawie bilansowym, które wpływają na sztuczne polepszenie wyników finansowych firm.

Marek Prymon

Problemy wyboru strategii marketingu międzynarodowego

Celem niniejszego artykułu jest dokonanie próby uporządkowania głównych koncepcji w zakresie marketingu międzynarodowego, a w szczególności tzw. strategii wejść. Strategie te dotyczą wprawdzie popularnych kategorii ekonomicznych i prawnych, ale wymagają wyraźnego ujęcia strategicznego. Autor dokonuje oceny poszczególnych strategii, uwzględniając zarówno czynniki po stronie firmy, jak i po stronie rynku.

Zygmunt Przybycin

Nieklasyczne metody kalkulacji Value at Risk

W artykule przeprowadzono dyskusję dotyczącą metodologii szacowania VaR w aspekcie zastosowania w procesie sterowania ryzykiem rynkowym.

Zwrócono uwagę na ograniczoność zastosowania klasycznej metodologii VaR, z uwagi na założenia, które w praktyce są rzadko spełniane.

W artykule zaproponowano ponadto modyfikację klasycznej procedury, znacznie osłabiającej założenia klasyczne.

Adam Samborski

Wybrane aspekty kształtowania struktury kapitału w spółkach akcyjnych

W obszarze decyzyjnym dotyczącym planowania struktury finansowej przedsiębiorstwa, podstawowym problemem jest określenie właściwego poziomu zadłużenia. W przedsiębiorstwach publicznych proces decyzyjny dotyczy wyboru pomiędzy długoterminowym długiem a akcjami, w niepublicznych natomiast proces decyzyjny ograniczony zostaje do określenia bezpiecznego poziomu zadłużenia. Przy wyborze właściwej polityki zadłużeniowej uwzględnia się zarówno korzyści, jak i koszty dźwigni finansowej. W praktyce optymalny poziom zadłużenia uzależniony jest od indywidualnego ryzyka operacyjnego przedsiębiorstwa. Im wyższe ryzyko operacyjne, tym w mniejszym stopniu przedsiębiorstwo powinno korzystać z zadłużenia. Tak więc polityka finansowa przedsiębiorstwa powinna być dostosowana do jego strategii handlowej.

Anna Skórska

Wpływ funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych na polski rynek pracy

W artykule przedstawione zostały konsekwencje przystąpienia do Unii Europejskiej dla polskiego rynku pracy. Dokonana została krótka charakterystyka i ocena programów pomocowych (PHARE, SAPARD, ISPA) wdrażanych przed przystąpieniem Polski do UE oraz możliwości wykorzystania wsparcia finansowego pochodzącego ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności po roku 2004 w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006.

Bogdan Targosz

Wybrane elementy zarządzania odpadami z tworzyw sztucznych

W pracy przedstawiono wybrane elementy zarządzania odpadami z tworzyw sztucznych oraz sposoby zapobiegania powstawaniu kolejnych barier wzrostu gospodarczego w zakresie infrastruktury ekologicznej. Omawiane zagadnienia mają istotne znaczenie w sytuacji, gdy Polska jako członek Unii Europejskiej będzie musiała potraktować priorytetowo wymagania unijne związane z ochroną środowiska naturalnego.

Radosław Targosz

Organizacja ruchu olimpijskiego w Polsce – wybrane zagadnienia

Igrzyska olimpijskie odbywające się w roku 2004 w Atenach stanowią pewną inspirację do powrotu do początków kształtowania się organizacyjnych form ruchu olimpijskiego w Polsce po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. Przedstawiono proces powstawania Polskiego Komitetu Igrzysk Olimpijskich, a następnie jego przekształcenia w Polski Komitet Olimpijski, ze szczególnym uwzględnieniem wkładu wielu działaczy sportowych w nadanie krajowej i międzynarodowej rangi tej organizacji.

Tatiana Varcholová, Lenka Dubovická

Modele Value at Risk i ich zastosowanie w bankowości

Podstawowym czynnikiem sukcesu dla instytucji finansowej jest efektywne zarządzanie ryzykiem, oparte na szacowaniu pewnej liczby wymiernych i niewymiernych rodzajów ryzyka. Do pomiaru ryzyka wykorzystuje się coraz to nowsze modele ryzyka oraz stale rozwijane i unowocześniane technologie komputerowe.

Zarządzanie ryzykiem ewoluuje obecnie w nowym kierunku. Nowoczesne podejście do zarządzania ryzykiem przekracza granice tradycyjnego pomiaru ryzyka i wymaga zastosowania nowych, bardziej wydajnych (ale i trudniejszych w obsłudze) narzędzi. Metody, o których mowa, łączą kwantyfikację ryzyka wymiennego z próbą oszacowania pewnej liczby trudno wymiernych zagrożeń, wychodząc tym samym poza dotychczasowy zakres stosowania modeli Value at Risk.

Sylwester Wróbel

Polski samorząd lokalny na tle rozwiązań europejskich. Wybrane problemy

Artykuł zawiera próbę opisu niektórych instytucji i cech samorządu terytorialnego w Polsce. Autor analizując je, odwołuje się do rozwiązań przyjętych w innych krajach europejskich, mających różnorodne struktury i instytucje samorządowe. Jego uwaga skoncentrowała się na czterech zagadnieniach: liczbie, wielkości gmin oraz ich potencjału ekonomicznego, społecznego i organizacyjnego, formach realizacji zadań publicznych, różnicowania zadań gmin małych i dużych oraz na konstrukcji władz wykonawczych społeczności lokalnej.

Starając się odpowiedzieć na pytanie o możliwości zastosowania w Polsce rozwiązań przyjętych w innych państwach europejskich, zwraca uwagę na znaczenie swoistości czynników: historycznego, społecznego, ekonomicznego i politycznego dla kształtowania się struktur samorządu terytorialnego.

Sylvia W. Żechowska, Jan Rogut

Rola Polski i innych krajów środkowoeuropejskich w przekształcaniu systemu energetycznego opartego na paliwach kopalnych w europejską gospodarkę wodorową

W ostatnich latach gospodarka wodorowa – rewolucyjna koncepcja transformacji systemów energetycznych opartych na paliwach kopalnych w systemy oparte na wodorze jako nośniku energii – spotyka się z rosnącym zainteresowaniem w europejskich kręgach przemysłowych, politycznych i akademickich. Opracowywane obecnie przez polskich naukowców projekty naukowo-badawcze przedstawiają sposoby, dzięki którym Polska oraz pozostałe środkowoeuropejskie kraje członkowskie mogą z powodzeniem uczestniczyć we wdrażaniu tej rewolucyjnej koncepcji. Nadgraniczne tereny Górnego i Dolnego Śląska, dzięki swym aktywom społeczno-gospodarczym, mogłyby posłużyć umocnieniu niezależności energetycznej całej Europy, a także zostać wykorzystane dla aktywizacji zrównoważonego rozwoju tego obszaru. Niniejsza praca jest próbą przedstawienia roli, jaką Polska może odegrać w realizacji europejskich projektów HyCom oraz HyPoGen zdefiniowanych w dokumencie European Initiative for Growth opracowanym przez Komisję Europejską w roku 2003.

Recenzenci artykułów zamieszczonych w niniejszym zeszycie naukowym

dr hab. Halina Buk, prof. WSB

dr Janusz Cichy

dr Józef Antoni Haber

dr Leszek Korzeniowski

dr Kazimiera Kotra

dr hab. inż. Jolanta Stacharska-Targosz, prof. WSB

dr Bogdan Targosz

dr hab. Marian Turzański, prof. WSB

Abstracts

Marcin Jałowiecki

The Main Legal Aspects Involved in the Preparation of a Eurobond Issue

The paper deals with the legal aspects of a Eurobond issue, with special emphasis on documentation and procedures involved. The author describes the required documents and the procedures for their generation and submission. In addition, the role of advisor in placing a bond issue is discussed.

Leszek Korzeniowski

Objective and Subjective Categories of Business Risk

The paper deals with the objective and subjective categories of business risk.

The term "risk" should be consistently used when:

- the result which can be achieved in the future is predictable, and
- the probability of a particular result is known or can be estimated.

Businessmen having access to sufficient resources of information, and particularly those enjoying an advantage in this respect, are more likely to make better decisions. The special character of business activity involves the expectation of a financial success. Business risk is associated with the freedom of making business decisions, within the limits drawn by management principles, legal frameworks and professional or industry standards, and the probability of an expected result greater than 0 and smaller than 1, assuming the conditions for predictability are met.

No matter what the probability is, the fundamental question will be what the estimate of probability is based on. The estimate may be founded on some objective data, such as the frequency with which a certain event occurs over a period of time; on the other hand, the estimate may be subjective, based on the decision maker's belief in the chances of an event occurring.

Jozef Medveď

Marketing in the Process of Strategic Management (of a Financial Institution)

There are several fundamental steps, or elements, that can be distinguished within the process of strategic management of a financial institution. The first step is to obtain information about the organization's internal and external environment. Based on the findings, the institution defines the objectives of its business activity, starting from the main, primary strategic objective, down to individual marketing goals derived from it. The objectives are achieved by applying an appropriate strategy elaborated into a strategic plan. The strategy is then implemented using trade policy tools.

The paper offers an extensive discussion of the subsequent stages within a strategic management process, with an emphasis on the marketing aspects and elements of the process.

Radosław Miler

The Political Situation in Chechnya and Its Impact on the Relations between Russia and the European Union

The paper aims to recapitulate the origins of the conflict between Russia and Chechnya and to discuss its impact on the relations between Russia and the European Union. The special role which Chechnya has played in Russia-EU relations is depicted. The author identifies the historical factors that provide a background for the Chechen predicament, and follows to describe the current situation by giving a brief account of military operations and a calendar of terrorist strikes. Supporting his argument with quotations from official documents and statements by Russia and EU leaders, the author highlights the impact that the recent developments in the Caucasus region have had on the shaping of international politics.

At the same time, the paper offers an insight into the instrumental treatment of Chechnya incidents by the two major international players. The author concludes that the entanglement and complexity of the conflict makes it difficult to predict the future developments in Chechnya.

Andrzej Młynarczyk

Identifying Misrepresentations and Errors in Financial Reports

The author's initial contention is that deception, trickery and fraud have always been inscribed in economic growth, but that losses resulting from these can hardly be regarded as insignificant.

While discussing issues related to the identification of errors and misrepresentations, the author points out that the methods currently applied to this end are anything but adequate.

A proposed modification to the current approach is based on American experiences and, while it would certainly make the examination of financial reports more labor-intensive, it is at the same time likely to contribute to increasing the number of frauds diagnosed.

Krzysztof Prymon

On Some of the Consequences of the New Polish Law on Accounting

The financial result is the primary performance measure for any business organization. This figure, however, does not reflect its performance solely, being affected by the accounting regulations applied.

The paper aims to demonstrate how the new Polish Accounting law may lead to misrepresenting or misinterpreting a company's financial performance.

Marek Prymon

The Problems in the Choice of International Marketing Strategy

The purpose of the paper is to attempt to systematize the principal concepts of international marketing, with a special focus on those concerned with entrance strategies.

Although these strategies are tied to very commonly used economic and legal categories, they need to be interpreted from the strategic point of view.

The author attempts an evaluation of each strategy which takes account of internal factors as well as of factors external to the company.

Zygmunt Przybycin

Non-classical Methods of Estimating the Value at Risk

The paper discusses the methodology of VaR estimation in the context of its application in market risk management. The author stresses the limitations on the application of classical VaR methodology arising from the very assumptions on which it is based, as these can hardly ever be met in practical realizations.

The paper proposes to modify the classical approach by adopting much less rigid assumptions.

Adam Samborski

Selected Aspects of Capital Structure in Joint Stock Companies

In planning its financial structure, the first major policy decision facing the firm is that of determining the appropriate level of debt. For some firms, the decision involves a choice between long-term debt and equity. Firms without access to the public equity markets also must decide how much debt they prudently should use. The choice of an appropriate debt policy involves a trade-off between benefits and costs of financial leverage. The optimal debt level depends to an important extent on the firm's operating risk. The greater the operating risk, the less debt the firm should use. Therefore, a firm's financing policy should be tailored to its commercial strategy.

Anna Skórska

The Influence of EU's Pre-Accession Funds and Structural Funds on the Polish Job Market

The paper attempts to present the impact of integration with the European Union on the Polish labour market. An overview and an evaluation of the PHARE, SAPARD and ISPA programs as implemented in the pre-accession period are followed by a discussion of the possibilities of Poland using financial support from the structural funds and the Cohesion Fund after 2004, according to the National Development Plan.

Bogdan Targosz

Selected Issues in Plastic Waste Management

The paper presents a selection of issues relating to the management of plastic waste and to how environmental infrastructure will affect a country's or region's economic growth opportunities. The

issues discussed by the author are gaining special importance now that Poland has become a EU member state and it will have to set a very high priority on achieving European standards in natural environment protection.

Radosław Targosz

The Formation of Olympic Movement in Poland – Selected Issues

The Olympic Games of 2004 held in Athens, Greece, have brought an inspiration to journey back to the origins of Olympic movement in Poland and the organizational forms it took in its initial years following the restoration of the Polish independent state in 1918.

The formation process of the Polish Committee for the Olympic Games and its subsequent transformation into the Polish Olympic Committee is presented, highlighting the contributions of an array of sport activists to promoting the Committee to national and international rank.

Tatiana Varcholová, Lenka Dubovická

Value-At-Risk Models and Their Application in Banks' Business

A key success factor for any financial institution is effective risk management based on estimating a number of measurable and non-measurable risks. Risk measurement is commonly performed using risk models and modern information technology.

Risk management is currently evolving toward a new dimension. An emerging approach to risk management transcends the boundaries of traditional risk measurement, involving the application of new, more efficient instruments. The new methodology combines the quantification of a set of measurable risks with an attempt to assess a portfolio of less quantifiable dangers, in that way exceeding the applicability of VaR models.

Sylwester Wróbel

The Polish Local Government. Selected problems

Article includes an attempt of description of some institutions and features of local government in Poland. Author analysing them refers to the solutions accepted in other European countries having various structures and institutions of local government. This attention has been concentrated on four problems: the number and size of local communities and their economic, social and organisational resources, forms of realisation of public services, differentiation of tasks of big and small communities and construction of executive authorities of local community. Trying to answer the question about the possibilities of adopting in Poland solutions accepted in other countries he pays attention to the importance of specificity of historic, social, economic and political facts in the process of formation of the structures of local government.

Sylvia W. Żechowska, Jan Rogut

**The of Role of Poland and Other Central European Countries
in Transforming the Fossil Fuel Energy Sector
into European Hydrogen Economy**

In recent years, hydrogen economy, a revolutionary concept of global transition from fossil fuels energy systems to hydrogen based ones, has attracted the interest of industrial, political and academic circles in Europe. Current Polish research proposals present ways in which Poland and other new member states could successfully implement hydrogen economy activities. Socio-economic assets of the trans-border Silesia Region may be effectively applied to strengthen European energy independence and stimulate local and regional sustainable development. This paper is an attempt to discuss the role which Poland and other new member states could play in HyCom and HyPoGen Specific Projects within the European Initiative for Growth defined by EC in 2003.

ADRES

Redaktor Naukowy Zeszytów

Wydział Zamiejscowy

Wydział Sekcji Biologii w Poznaniu

ul. Wandy 63

41-500 Chorzów